

Nr 516

Av fru **Sundberg**, *angående de arbetshygieniska kraven på traktorer.*

(Lika lydande med motion nr 409 i Första kammaren)

De arbetsmedicinska synpunkterna på arbetsplatsens utformning aktualiseras alltmer inom de flesta yrken. Såväl vid fabriksbyggen med maskininstallationer som vid planering av kontorslokaler läggs stor vikt vid att arbetsplatserna utformas så att risker för yrkesskador elimineras.

En familj jordbrukare i södra Sverige tillbringar ungefär 800 timmar per år på traktor. Vid större jordbruk med skog kan siffran fördubblas. När det gäller utformningen av traktorförarens arbetsplats har emellertid mycket litet hänt de senaste decennierna. Vi har i vårt land i bruk ungefär 140 000 jordbrukstraktorer, nytillskottet per år kan beräknas till ungefär 10 000. Arbetsplatsen på dessa utgöres med mycket få undantag av en kall, dragig hytt med svåråtkomlig instigningsdörr. Sitsen utgöres i allmänhet av en plåtskål klädd men en plastöverdragen skummiddyna. Parallellupphängningen har en passning som innebär, att skakningarna mellan förare och traktor oftare mångfaldigas än utjämnas.

Flera dagars plöjning innebär att förarens rygg snedbelastas under arbetets gång. Manöverpedalernas utformning innebär att föraren i många fall måste arbeta med en fotvinkel som ur fysiologisk synpunkt är direkt felaktig.

Önskvärt vore att jordbrukstraktorerna vore försedda med uppvärmningsbar hytt, sits inställbar i såväl sid- som höjdlid, vridbar och låsbar i horisontalled vid körning med t. ex. ena hjulet i en plogfåra, hydraulisk tryckreglering av fjädningen m. m.

Jag är medveten om att detta till största delen är en kostnadsfråga som bör lösas enligt marknadsprinciper. Emellertid torde det vara erforderligt att samhället icke i fortsättningen bortser från de rent arbetsmedicinska synpunkterna inom detta område. Detta innebär att vissa krav måste ställas upp ur säkerhetssynpunkt. Ett exempel på detta är kravet på s. k. stötbågar för att skydda föraren om traktorn välter. Emellertid saknas i dag en undersökning som klargör frekvensen av yrkesskador i samband med traktorkörning respektive de psykologiska följderna av en dåligt utformad arbetsplats. Jag vill därför föreslå att en sådan undersökning kommer till stånd under medverkan av förslagsvis representanter för Svenska lantarbetarförbundet, arbetarskyddsstyrelsen, jordbrukstekniska institutet, arbetsmedicinska institutet. Resultatet av undersökningen bör ligga till grund för utformningen

av normer på samma sätt som trafiksäkerhetssynpunkter har bidragit till utformningen av sittplatserna i vanliga motorfordon.

Med stöd av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om tillsättande av en arbetsgrupp med syfte att utarbeta förslag till arbetshygieniska bestämmelser och säkerhetskrav på traktorer enligt i motionen angivna riktlinjer.

Stockholm den 25 januari 1968

Ingrid Sundberg (h)
